

Abel MƏHƏRRƏMOV

*Bakı Dövlət Universitetinin rektoru,
akademik*

GÖRKƏMLİ ALİMİN HƏYAT YOLU

Bütün cəmiyyətlər müdrik insanları, onların xalqa verdiyi faydaları, gördüyü işlərlə qiymətləndirir. Azərbaycan elminin, təhsilinin inkişafında xüsusi xidmətləri olan professor Abuzər Xələfov da xalqımızın tarixində iz qoymuş belə şəxsiyyətlər sırasındadır.

2016-cı il dekabrın 25-də Azərbaycanın görkəmli kitabxanaşünas alimi, BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının həqiqi üzvü (akademiki), Əməkdar elm xadimi, Əməkdar mədəniyyət işçisi, Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri professoru, Kitabxanaşünaslıq kafedrasının məsləhətçi professoru, Prezident təqaüdçüsü, "Şöhrət" ordenli, tarix elmləri doktoru Abuzər Ali oğlu Xələfovun 85 yaşı tamam olur.

Azərbaycanda opera, dramaturgiya, mətbuatın öz baniləri olduğu kimi, cəsarətlə deyə bilərik ki, kitabxanaşünaslıq elminin də banisi məhz Abuzər Xələfov olmuşdur. Abuzər Xələfov bir şəxsiyyət, tanınmış elm xadimi kimi 1962-ci ildən Azərbaycanda müstəqil kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradıcısı və ilk dekanı olaraq kitabxanaşünaslıq elminin təşəkkülünə, onun daha da inkişaf edib möhkəmlənməsinə necə çalışırdısa, bu gün də eyni həvəslə fəaliyyət göstərir.

Professor Abuzər Xələfov Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin yaradıcısı, ali kitabxanaçılıq-informasiya təhsilinin təşkilatçısı, görkəmli elm, təhsil və mədəniyyət xadimidir. O, səmərəli elmi-pedaqoji və ictimai-mədəni fəaliyyəti ilə həm Azərbaycanda, həm də xarici ölkələrdə geniş şöhrət qazanmışdır.

Yüksək səviyyəli alim, səriştəli pedaqoq-müəllim, təcrübəli rəhbər işçi, fəal ictimai xadim olan professor A.Xələfov 300-dən çox elmi-nəzəri və təcrübi-metodik əsərin, 35-dən artıq monoqra-

fiya, dəslük və dərs vəsaitinin müəllifidir.

Ölkəmizdə mədəniyyət və kitabxana işi quruculuğunun tarixi problemləri, kitabxanaşünaslığın nəzəriyyəsi və metodologiyası, ali kitabxanaçılıq-bibliografya təhsili məsələləri, eləcə də kitabxana işi nəzəriyyəsi və bir sıra digər aktual elmi-nəzəri problemlər professor Abuzər Xələfovun elmi araşdırmalarının özəyini təşkil edir. Görkəmli alimin bütövlükdə milli mədəniyyətşünaslıq və kitabxanaşünaslıq elmi və kitabxanaçılıq təcrübəsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən sanballı əsərləri uğurlu elmi tədqiqatların parlaq nəticələridir. Alim ən qədim dövrlərdən zamanəmizə qədər Azərbaycanda kitabxana işinin tarixini və inkişaf istiqamətlərini tədqiq etmiş, fundamental monoqrafiyaları ilə bu sahənin bünövrəsini qoymuşdur.

Abuzər müəllimin çox zəngin irsi vardır və ondan gənc alimlər, tələbələr zaman-zaman faydalanacaqlar. Abuzər müəllimin yazdığı dərsliklər, dərs vəsaitləri, tədris-metodik vəsaitləri hər zaman aktual olacaq, dövrlə, zamanla səsleşəcəkdir. Çünki bu əsərlərin bir ucu tarixi ənənələrə söykənirsə, o biri ucu bugünkü həyatın axarına uyğundur. Yeniliyə, müasirləşməyə səsleşən hər bir yaradıcı əmək heç vaxt təsirsiz qalmaz.

Alim 60 ilə yaxındır ki, müntəzəm olaraq Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodoloji məsələlərinin hazırlanması və tətbiqi işi ilə də məşğuldur. Bu istiqamətdə yazıb nəşr etdirdiyi elmi məqalə və monoqrafiyalarında, eləcə də elmi məclislərdəki məruzə və çıxışlarında o, ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını formalaşdırmışdır. Uzun illərdir ki, professor A.Xələfov Bakı Dövlət Universitetində ali təhsilin yenidən qurulması və optimallaşdırılması ilə bağlı mühüm məsələlərin həllində yaxından iştirak edir və bu sahəyə öz faydalı töhfəsini verir.

Professor A.Xələfov Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elmi sahəsində yüksək səviyyəli mütəxəssis elmi-pedaqoji kadrların hazırlığında da əvəzsiz rol oynamışdır. O, kitabxanaşünaslıq və mədəni quruculuq sahəsində geniş tədqiqatlar apararaq, onu yeni müddəalar və elmi biliklərlə zənginləşdirən, xarici ölkələrdə tanınan və

qiymətləndirilən elmi məktəb yaratmağı bacarmışdır. Görkəmli alimin elmi rəhbərliyi ilə ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq sahəsində 1 elmlər doktorluğu və 20-yə yaxın fəlsəfə doktorluğu üzrə dissertasiya işi müdafiə edilmişdir. O, eyni zamanda Azərbaycanda və xarici ölkələrdə 30 nəfərdən çox alimin hazırlanmasında elmi məsləhətçi və ya opponent kimi xüsusi fəallıq göstərmişdir. Demək olar ki, respublikamızda fəaliyyət göstərən bütün kitabxanaşünas-bibliograf alimlər Abuzər Xələfov elmi məktəbinin yetirməsidir.

Əmək və müharibə veteranı olan professor A.Xələfovun Vətən və cəmiyyət qarşısındakı, elm, mədəniyyət və təhsilin inkişafındakı xidmətləri ali dövlət orqanlarının və bir sıra təşkilatların xüsusi mükafatları, medalları və fəxri fərmanları ilə dəyərləndirilmişdir. O, "Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi", "Əməkdar elm xadimi" fəxri adlarına layiq görülən, "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilən ilk kitabxanaşünas alimdir.

Professor A.Xələfov 2000-ci ildə BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının müxbir üzvü, 2001-ci ildə isə həmin akademiyanın həqiqi üzvü – akademiki seçilmişdir.

2016-cı ildə Bakı Dövlət Universitetinin Böyük Elmi Şurasının qərarı ilə ilk dəfə olaraq professor A.Xələfova "Fəxri professor" adının verilməsi isə bu ali təhsil ocağının çoxsaylı alimlər kollektivinin zəngin milli kitab mədəniyyətimizə, kitaba, kitabxanaya, alimə, müəllimə ünvanlanmış ən dəyərli mükafatlarından biridir.

Prof. A.Xələfovun xidmətlərini nəzərə alan Azərbaycan dövləti, ölkə ictimaiyyəti və Bakı Dövlət Universitetinin kollektivi görkəmli alimin 50, 60, 70, 75 və 80 illik yubileylərini böyük təntənə ilə qeyd etmişdir. Professor A.Xələfovun 85 illik yubileyinin geniş şəkildə qeyd olunması haqqında mən Bakı Dövlət Universitetinin rektoru kimi 20 oktyabr 2016-cı il tarixli R-88 №-li əmr imzalamışam. Hazırda həmin əmrdə nəzərdə tutulmuş tədbirlər silsiləsi həyata keçirilməkdədir.

"Kitabxanaşünaslıq və informasiya" jurnalının professor A.Xələfova həsr olunmuş xüsusi nömrəsinin hazırlanması da bu əmrdə nəzərdə tutulan tədbirlərdən biridir. Jurnalda görkəmli

alimin yaratdığı “Abuzər Xələfov elmi məktəbi”nin davamçılarının kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslığın müxtəlif istiqamətlərində dair elmi məqalələri toplanmışdır.

Professor Abuzər Xələfovun elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyətinin nəticəsi odur ki, o, xalqın çox böyük hörmətini qazanmışdır. Universitetdə onu bir elm adamı, müəllim və müdrək bir insan kimi sevirlər. Məncə, bu, Abuzər müəllimin əldə etdiyi ən böyük qazanacdır. Mən A.Xələfovu anadan olmasının 85 illiyi münasibətilə təbrik edir, ona uzun ömr, cansağlığı, elmimizin və təhsilimizin inkişafı naminə yeni, daha böyük uğurlar arzulayıram. Əminəm ki, professor Abuzər Xələfovun zəngin həyat və fəaliyyəti gənc nəsil üçün örnək olacaqdır.